

Advocaat is leven niet zeker

EDWIN KOOPMAN 24-1-14

Dag van de Bedreigde Advocaat richt zich dit jaar op erbarmelijke situatie in Colombia

Advocaat Ricardo Rodríguez Cajamarca was wat in Colombia personero wordt genoemd: een lokale ombudsman die klachten verzamelt over schendingen van mensenrechten. Hij woonde in Acacias, een kleine gemeente in het departement Meta, waar het gewapend conflict in alle hevigheid woedt en waar personeros zoals hij de zeldzame vertrouwenspersonen vormen waar mensen heen durven om hun verhaal te doen.

Rodríguez kende zijn verantwoordelijkheid. Hij rapporteerde de verdwijningen en moorden door militairen en paramilitairen, en verdedigde kleine boeren die onterecht werden aangeklaagd op beschuldiging van banden met de guerrilla. En hij moest daar een hoge prijs voor betalen: op 10 oktober 2013 werd hij vermoord.

Rodríguez werd zo een van de tientallen advocaten die vorig jaar in Colombia zijn omgebracht, en een van de 400 die sinds 1991 het slachtoffer werden van een aanslag. De daders zijn in de meeste gevallen paramilitaire organisaties, moordcommando's die de omgeving moeten 'zuiveren van guerrilleros', of die willen voorkomen dat eerdere misdaden worden onderzocht.

Advocaten zijn, naast vakbondsleiders, activisten en journalisten, gewilde doelwitten. Aanslagen en bedreigingen meegerekend waren er de afgelopen tien jaar 4400 incidenten met advocaten, zo blijkt uit cijfers van internationale juristenorganisaties. Daarnaast wordt het werk van advocaten door politici en functionarissen gestigmatiseerd, en worden juristen regelmatig om politieke redenen opgepakt.

De situatie in Colombia staat vandaag centraal op de 'Dag van de Bedreigde Advocaat', een jaarlijkse internationale actiedag. "We willen dat de Colombiaanse regering zorgt dat advocaten veilig kunnen werken. Dat moet hoog op de agenda komen", zegt initiatiefnemer en internationaal coördinator Hans Gaasbeek, zelf ook advocaat. "De regering moet zorgen voor bescherming, dat hoort bij een rechtsstaat." Volgens Gaasbeek is Colombia een van de gevaarlijkste landen ter wereld voor advocaten.

"Deze internationale aandacht creëert een zekere bescherming," zegt de Colombiaanse jurist Miguel Puerto, die in Nederland is voor de actie. Puerto heeft ruim twintig jaar ervaring in de verdediging van vakbonds- en mensenrechten in zijn land. In 2002 moest hij Colombia na bedreigingen verlaten. Nu maakt hij vanuit Londen de situatie internationaal aanhangig bij de International Labour Organization, een VN-instituut.

De huidige president Juan Manuel Santos werkt aan het beëindigen van het gewapende

conflict, door te praten over vrede met de guerrilla, maar vooralsnog is de situatie voor advocaten niet verbeterd, zegt Puerto. "Hij moet de strijdkrachten hervormen en een einde maken aan de paramilitairen en de straffeloosheid." In de petitie die vandaag wordt aangeboden aan de Colombiaanse ambassade wordt benadrukt "dat vrede niet simpelweg kan worden bereikt door het zetten van een handtekening onder een akkoord".

Actievoerende juristen in meer dan twintig steden

De 'Dag van de Bedreigde Advocaat' wordt dit jaar voor de vierde keer georganiseerd, ondersteund door organisaties zoals Lawyers for Lawyers, het European Bar Human Rights Institute en de Europese Democratische Advocaten. De afgelopen jaren stonden achtereenvolgens Iran, Turkije en de situatie in Baskenland centraal. Daarbij wordt standaard een petitie aangeboden bij de ambassade. Volgens Hans Gaasbeek demonstreerden daarbij steeds zo'n vijftig advocaten mee. De reacties zijn wisselend. Tot nu toe nam alleen de Spaanse ambassade de brief in ontvangst. Ook de Colombiaanse ambassadeur heeft toegezegd vanmiddag de deur te openen. Tegelijkertijd met de manifestatie in Den Haag worden volgens Gaasbeek in twintig andere steden soortgelijke acties georganiseerd, waaronder Rome, Berlijn, Bern, Istanbul, Parijs, Brussel en Londen.

© De Persgroep Digital. Alle rechten voorbehouden.